

Niečo veľké a nech je to láska (XII): S Kristom na ceste k plnosti lásky

„Túto cestu je možné zhrnúť do jediného slova: milovať. Milovať – to znamená mať veľké srdce, spolucítiť so starosťami tých, ktorí nás obklopujú, vedieť odpúšťať a pochopiť: obetovať sa spolu s Kristom za všetky duše.“ (sv. Josemaría)

07.03.2024

„Pretože miloval svojich, čo boli na svete, miloval ich do krajnosti“ (Jn 13, 1). Takto sv. Ján vo svojom evanjeliu zaznamenáva neslýchané gesto, ktoré Ježiš vykonal pred začiatkom veľkonočnej hostiny. Keď sa všetci posadili k stolu, „vstal od stola, zoblíkol si odev, vzal plátennú zásteru a prepásal sa“ (Jn 13, 4-5).

Ježiš umýva nohy apoštolom, týmto slabým ľuďom, ktorých si vybral ako základ cirkvi. Všetci sa báli búrky na jazere, pochybovali o schopnosti svojho Majstra nasýtiť obrovský dav a vášnivo debatovali, kto z nich bude najväčší v nebeskom kráľovstve. Ale zistili už aj to, aké ťažkosti ich môžu čakať, keď nasledujú Krista. Po jeho slovách o chlebe života v synagóge v Kafarnaume neodišli ako mnohí iní, sprevádzali ho na jeho dlhých cestách Izraelom a z okolností si všimli, že existujú aj ľudia, ktorí si želajú jeho smrť.

Peter s úžasom sleduje, čo Ježiš robí. Nedokáže to pochopiť a búri sa. „Pane, Ty mi chceš umývať nohy?“ Ježiš mu odpovedal: „Teraz ešte nechápeš, čo robím, ale neskôr pochopíš.“ (Jn 13, 5-8). Radikalita Šimonovej otázky nás môže prekvapiť. Ale ona nechce Ježiša odmietnuť, je výrazom Petrovej lásky ku Kristovi. Pán mu však ukazuje, že sa mýli: „Ak ťa neumyjem, nebudeš mať podiel so mnou“ (Jn 13, 8).

Neskôr pochopíš

Od svojho prvého stretnutia s Pánom sa Peter vydal na cestu vnútorného rastu, lebo postupne odhaľoval, kým je Ježiš: Syn živého Boha. Teraz sa však blíži Pánovo umučenie a Peter má pred sebou ešte veľký kus cesty. Vo večeradle sa odohráva dráma s dvoma dejstvami: umývanie nôh a ustanovenia Eucharistie. Peter tu začína zisťovať, do akých extrémov môže Božia láska zájsť a ako veľmi sa

ho táto láska osobne dotýka. Až doteraz bolo prikázanie milovať blížneho i seba samého iba prikázaním, ktoré doposiaľ nenašlo v jeho srdci takú hlbokú odozvu, po akej Ježiš túžil. Preto Peter oponuje. Neakceptuje, že Božia vôľa pre jeho Majstra a pre neho samého je život lásky a pokornej služby každej ľudskej bytosti.

Táto Petrova skúsenosť môže byť niekedy aj našou vlastnou. Aj my sme občas nechápaví. Často potrebujeme čas, aby sme pochopili tie najzákladnejšie pravdy. V srdci sa nám miešajú veľké túžby s menej ušľachtilými úmyslami. Ako často nás strach ochromuje alebo hovoríme veci, ktoré nie sú potvrdzované našimi činmi! Milujeme Pána a vieme, že naše povolanie je tým najväčším pokladom. Áno, predali sme všetko,

aby sme ho získali. Ale ubiehajúce roky, meniace sa okolnosti, nepríjemné situácie alebo únava, ktorú prináša každodenná práca, nám môžu zatemniť cestu.

Môže sa tiež stať, že človek ešte nedosiahol stupeň ľudskej a nadprirodzenej zrelosti, ktorý nám umožňuje žiť povolanie ako cestu lásky. Naša láska k blížnemu môže byť oslabená deformáciami, ktoré zmenšujú tajomstvo ľudskej osoby stvorenej na Boží obraz:

sentimentalizmus, ktorý vedie k reakcii založenej na momentálnom vnímaní vecí, a nie na hlbokom vzťahu s Bohom a našimi blíždymi;
voluntarizmus, keď človek zabúda, že kresťanský život spočíva predovšetkým v tom, že necháme Boha, aby miloval nás a skrze nás;
perfekcionizmus, pre ktorý vidíme ľudské nedostatky ako niečo, čo je vzdialené Božiemu plánu.

Ale keďže Boh počíta s našimi obmedzeniami, neprekvapuje ho ani neunavuje, keď vidí, že máme problémy a nežijeme svoje povolanie tak, ako by sme mali. Rovnako ako Petra, aj nás povolal ako hriešnikov a trvá na tomto: „Ak ťa neumyjem, nebudeš mať podiel so mnou.“ Šimon Peter mu vravel: „Pane, tak potom nielen nohy, ale aj ruky a hlavu!“ (Jn 13, 8-9). Ježiš vie, že Petra pohýňa láska, a preto mu odpovedá rovnako radikálne. Apoštolovo srdce odpovedá s preňho charakteristickou náruživosťou: „Tak potom nielen nohy, ale aj ruky a hlavu!“ Hovorí veľmi rýchlo. Vedel Peter, čo hovorí? Zdá sa, že to, čo sa stalo tej istej noci, dokazuje, že nevedel. Pochopí to neskôr, krok za krokom skrze utrpenie umučenia, skrze radosť vzkriesenia a pôsobenie Ducha Svätého. V každom prípade nám jeho rozhovor s Ježišom ukazuje, že prvým krokom na ceste k plnosti lásky je osobne objaviť Ježišovu lásku

a nehu ku každému z nás a uvedomiť si, že keď ľutujeme svoje úbohosti, stávame sa mu podobnejšími.

Stupne slobody

Nasledovať Ježiša znamená naučiť sa milovať ako on. Je to cesta do kopca, ktorá je náročná, no zároveň je to cesta slobody. „Čím sme slobodnejší, tým viac môžeme milovať. A láska niečo vyžaduje: ‚Všetko znáša, všetko verí, všetko dúfa, všetko vydrží‘ (1 Kor 13,7).“[1] Keď bol ešte mladým kňazom, svätý Josemaría opisuje tento výstup k slobode a vernosti takto: „Stupne: Odovzdať sa do Božej vôle; zjednotiť sa s Božou vôľou; želať si Božiu vôľu; milovať Božiu vôľu.“[2]

Odovzdanie sa je najnižším stupňom slobody, najmenej šlachetným zo všetkých štyroch. Ľahko sa stáva základom duchovnej vlažnosti. Dalo by sa to tiež popísať ako semeno bez vyhliadky na rast, vydržať len preto, aby som vydržal, lebo „nič iné mi

nezostáva“. Je pravda, že kardinálna cnosť statočnosti pomáha vydržať, odolať. Sloboda sa tak skutočne zväčšuje, lebo človek chápe dobro, pre ktoré znáša protivenstvo, a po tomto dobre túži. Rezignované odovzdanie sa však nesleduje dobro alebo ho chápe len vágne, takže z toho nevyplýva žiadna radosť. Môžu nastať chvíle, kedy sa nám len ťažko darí takýto postoj prekonať. Ale keď sa človek poddá rezignácii definitívne, postupne ho premôže smútok.

Zjednotenie sa s Božou vôľou vyjadruje vyšší stupeň: človek sa prispôsobuje skutočnosti. Toto prispôsobovanie nemožno zamieňať s prispôsobením sa priemerného človeka, ktorý nemá žiadne sny alebo vízie, pre ktoré by stálo za to žiť. Je to skôr realistický postoj toho, kto vie, že Bohu sa páči každá dobrá túžba. Tí, ktorí sa tomuto prispôsobujú, sa vstupujúc do Božej logiky pomaly

presviedčajú, že tým, čo milujú Boha, všetko slúži na dobré (porov. Rim 8, 28). Svätý Josemaría túto ochotu prijať Otcovu vôľu formuloval takto: „Pane, pomôž mi, aby som ti bol verný a poslušný (...) ako hlina v hrnčiarových rukách. Potom už nebudem žiť ja, ale ty, láska moja, budeš žiť a pôsobiť vo mne.“[3]

Človek cíti, ako tento proces zjednocovania sa s Božou vôľou vedie k vzletu, akonáhle si začneme Božiu vôľu želať: „Ty, moja láska, budeš vo mne žiť a pôsobiť.“ Zrazu sme schopní milovať okolnosti a ľudí, ktorých sme si nevybrali, lebo sú dobrí, a tak sa rozhodneme „vybrať“ si ich. „Môj Bože, volím si všetko“[4], povedala sv. Terézia z Lisieux. Ako sv. Pavol, aj ona vedela: „Ani smrť, ani život, ani anjeli, ani kniežatstvá, ani prítomnosť, ani budúcnosť, ani mocnosti, ani výška, ani hĺbka, ani nijaké iné stvorenie nás nebude môcť odlúčiť od Božej lásky, ktorá je v

Kristovi Ježišovi, našom Pánovi“ (Rim 8,38-39). Tak uprostred nedokonalosti vecí objavujeme to „čosi sväté“, čo v sebe situácie ukrývajú[5] a v druhých čoraz zreteľnejšie vidíme Boží obraz.

Nasiaknutí Kristovou krvou

Posledný krok na ceste tohto osobného rastu pred nás kladie lásku. Tak vstupujeme do jadra kresťanského zjavenia, ako nás učí svätý Ján: „A my, čo sme uverili, spoznali sme lásku, akú má Boh k nám“ (1 Jn 4, 16). Potom, čo Pán umyl nohy svojim učeníkom, vysvetľuje im, prečo to urobil: „Dal som vám príklad“ (Jn 13, 15). Teraz sú pripravení prijať nové prikázanie: „Aby ste sa aj vy vzájomne milovali, ako som ja miloval vás“ (Jn 13, 34). Mali by sa naučiť milovať tou najväčšou láskou, dokonca aj za ňu položiť vlastný život ako on. „Otec ma preto miluje, že ja dávam svoj život, a

zasa si ho vezmem. Nik mi ho neberie, ja ho dávam sám od seba“ (Jn 10, 17-18).

Charakteristickým rysom kresťanskej lásky je dávať sa, vychádzať zo seba, zanietene sa odovzdávať tomu, čo chce Boh pre každého z nás. Milovať Božiu vôľu znamená dať radostný a tvorivý súhlas, ktorý nás zvnútra podnecuje vyjsť zo seba, a urobiť tak rozhodnutie, ktoré je paradoxne jedinou cestou, ako nájsť samých seba: „Lebo kto by si chcel život zachrániť, stratí ho, ale kto stratí svoj život pre mňa, nájde ho“ (Mt 16, 25).

Táto láska však nespočíva v „akomsi extrémnom mravnom úsilí (...), vyššom stupni humanizmu“[\[6\]](#). Novosť tohto nového prikázania „môže pochádzať iba z daru spojenia s Kristom, zo života v ňom“[\[7\]](#). Preto Pán dáva svojim apoštolom spolu s novým prikázaním zároveň aj sviatosť lásky. Od tejto chvíle je

Eucharistia stredobodom
kresťanského života. Nestojíme pred
teoretickou pravdou, ale pred
životnou nutnosťou[8].

„Ruka Krista nás vybrala z
pšeničného poľa; rozsievateľ zviaza vo
svojej prebodnutej dlani priehráštie
pšenice. Zrno sa skropí a nasiakne
Kristovou krvou. Napokon Pán túto
pšenicu rozhodí do vzduchu, aby sa
skrz odumretie stala životom a
padnutím do zeme bola schopná
priniesť znásobenú úrodu zlatých
klasov.“[9] Sme schopní darovať sa,
lebo sme nasiaknutí Kristovou krvou,
ktorá nám pomáha, aby sme umierali
sami sebe a vo svojom okolí prinášali
bohaté plody radosti a pokoja. Naša
účasť na Ježišovej obete a naše
uctievanie jeho skutočnej
prítomnosti v Eucharistii nás
neustále vedie k láske k blížnemu.
Preto „človek, ktorý nepracuje na
Božej roli, ktorý nie je verný
Božiemu poslaniu odovzdať sa iným

a pomáhať im spoznávať Krista, len ťažko pochopí, čím je eucharistický chlieb.“ A naopak: „Ak máme vedieť oceniť a milovať Najsvätejšiu Eucharistiu, musíme prejsť Ježišovu cestu: byť zrnom, odumrieť sebe samému, vstať z mŕtvych do plnosti života a priniesť hojnú úrodu – stonásobnú!“[10]

Život zodpovedajúci Eucharistii

„Ježiš kráča uprostred nás ako kedysi v Galilei. Prechádza našimi ulicami, pokojne sa zastavuje a pozerá sa nám do očí. Jeho volanie je príťažlivé, očarujúce.“[11]. Keď sa človek rozhodne ísť po Ježišovom boku a žiť s ním, jeho život sa rozjasní, lebo bude žiť „život zodpovedajúci Eucharistii“[12]. Láska a blízkosť, ktorú nám dáva, nám pomáha darovať sa druhým tak, ako sa on daroval. Týmto spôsobom človek objavuje prekážky, ktoré sťažujú rast Kristovej lásky v našom srdci, a

bojuje s nimi: tendencia vynakladať len malé úsilie pri plnení si povinností, strach z vyčerpania sa v láske a službe druhým, nedostatok pochopenia pre nedostatky druhých alebo dokonca pýcha, ktorá vyžaduje uznanie druhých za naše dobré skutky a zatemňuje naše dobré úmysly.

Svätý Josemaría hovoril s dojatím o radostnom živote tých, ktorí sa oddávajú Kristovi a verne ho nasledujú. „Túto cestu je možné zhrnúť do jediného slova: milovať. Milovať – to znamená mať veľké srdce, spolucítiť so starosťami tých, ktorí nás obklopujú, vedieť odpúšťať a pochopiť: obetovať sa spolu s Kristom za všetky duše.“[13] Vieme, že to presahuje naše schopnosti. Preto znova a znova potrebujeme Pána, aby nám dal srdce podobné tomu jeho. „Ak budeme milovať Kristovým srdcom, naučíme sa slúžiť a budeme obhajovať pravdu jasným

a láskavým spôsobom. (...) Len keď budeme na sebe uskutočňovať tento Kristov život, budeme ho môcť prenášať aj na iných; len keď na sebe zakúsime odumieranie obilného zrna, budeme môcť pracovať z hĺbky zeme, premieňať ju zvnútra a zúrodňovať.“[14] Toto je cesta vernosti, ktorá keďže je cestou lásky, je aj cestou šťastia.

Paul Muller

.....

[1] F. Ocáriz, List preláta o slobode (9. januára 2018), č. 5.

[2] Sv. Josemaría, *Cesta*, bod 774.

[3] San Josemaría, *Vyhňa*, bod 875. Porov. Jer 18,6: „Ako je hlina v hrnčiarových rukách, tak ste vy v mojich rukách.“

[4] Sv. Terézia z Lisieux, *Príbeh mojej duše*, kap. 1.

[5] Porov. Sv. Josemaría, *Rozhovory*, č. 114.

[6] J. Ratzinger-Benedikt XVI., *Ježiš Nazaretský*

[7] *Tamtiež*

[8] Porov. Sv. Josemaría, *Íst s Kristom*, bod 154.

[9] *Tamtiež*, bod 3.

[10] *Tamtiež*, bod 158.

[11] František, *Ap. exhort. Christus vivit* (25.3.2019), č. 277.

[12] Porov. Benedikt XVI., *Ap. exhort. Sacramentum caritatis* (22.2.2007), č. 83.

[13] *Íst s Kristom*, bod 158.

[14] *Tamtiež*

.....

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/sk-sk/article/nieco-
velke-a-nech-je-to-laska-xii-s-kristom-
na-ceste-k-plnosti-lasky/](https://dev.opusdei.org/sk-sk/article/nieco-
velke-a-nech-je-to-laska-xii-s-kristom-
na-ceste-k-plnosti-lasky/) (06.08.2025)